

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directie Participatie
O.v.v. NRD Voordelta
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum 22 juli 2025
Behandeld door W. van Steenis
Telefoonnummer -
Ons kenmerk -
Uw kenmerk -
Natuurgebied Voordelta
Onderwerp Zienswijze op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Natura 2000-beheerplan Voordelta

Geachte lezer,

Mede namens de Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland, Stichting Duinbehoud en Het Zuid-Hollands Landschap maakt Natuurmonumenten graag gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op het concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Natura 2000-beheerplan Voordelta. Onze reactie spitst zich toe op de hieronder genoemde onderwerpen. Voor de leesbaarheid is deze zienswijze per thema opgebouwd. Elk thema sluit af met een korte samenvatting van het verzoek en een onderbouwing. Hiermee beogen we de navolgbaarheid en bruikbaarheid in het MER-proces te vergroten.

Algemeen

- 1. Natuurcompensatie Voordelta** – In de hele NRD wordt weinig aandacht besteed aan de Natuurcompensatie Voordelta (NCV). Zowel in het aanwijzingsbesluit als in de twee beheerplannen is de doelstelling van met name H1110 een zeer ingewikkelde verknoping van N2000-doelen met de realisatie van de Natuurcompensatie Voordelta. Wij verzoeken dit helder te benoemen en te ontrafelen in de MER, want het realiseren van de doelen kan alleen als de NCV volledig is gerealiseerd – en dat is nu nog niet het geval. Nu is sprake van aantoonbare verslechtering: het oppervlak is met ongeveer 3000 ha verminderd, terwijl de voor noodzakelijke kwaliteitsverbetering in een veel groter gebied is uitgebleven. Benoem de juridische en ecologische verwevenheid met de NCV expliciet in de MER, en neem de NCV niet mee als autonome ontwikkeling.
- 2. Algemene N2000 doelen** – In de NRD missen wij de algemene doelen uit het aanwijzingsbesluit die zijn gesteld voor het gebied. Wij verzoeken om ook de algemene

doelen volwaardig te behandelen in de MER. Neem de algemene doelen (zoals bijdrage aan ecologische samenhang en biodiversiteit) uit artikel 5.2 van het aanwijzingsbesluit integraal op in het beoordelingskader van het MER.

Specifieke verzoeken

- 3. Meest milieuvriendelijke alternatief** – Wij verzoeken om ook een ‘meest milieuvriendelijke variant’ uit te werken. Deze variant sluit visserij uit en voorziet in een zo ver mogelijk openstaande Haringvlietssluizen (conform stormvloedkering MER 2000).
- 4. Verwijzing naar eerste beheerplan en evaluatie** - Wij verzoeken om in paragraaf 1.1.2 ook te verwijzen naar het eerste beheerplan en de evaluatie die voorafging aan dit tweede beheerplan. Dit maakt de beleidslijn en mate van voortgang transparant. En benadrukt het feit dat in het nu aflopende tweede beheerplan al sprake moet zijn van realisatie van uitbreidings- en hersteldoelen.
- 5. Dynamiek van de Voordelta** – Wij verzoeken om in hoofdstuk 2 een aparte paragraaf op te nemen over de fysieke en ecologische dynamiek van het gebied. Deze dynamiek beïnvloedt doelstellingen en beheer. Wij verwijzen hierbij naar de ontwikkelingen op de Hinderplaat en in het kustgebied van Voorne in de afgelopen 30 jaar. Neem de dynamiek en de autonome ontwikkeling als afzonderlijke beoordelingsaspecten op in het MER.
- 6. Strandplevier en regiodoel** – De Voordelta is sinds 2019 van cruciaal belang voor de strandplevier, hoewel het gebied geen instandhoudingsdoel voor deze soort heeft. Voor de strandplevier zijn in de Delta regiodoelen gesteld: 220 broedparen voor de Deltawateren en Duinen van Goeree en Kwade Hoek. Dit aantal wordt nog lang niet gehaald, hoewel de laatste jaren sprake is van een voorzichtige toename. In 2024 was sprake van een totaal van 150 broedpaar, waarvan 41 in de Voordelta (*Lilipaly S.J. Janse W.M., Pattikawa M., van Straalen D. & M. Sluijter, 2025. Kustbroedvogels in het Deltagebied in 2024. Rijkswaterstaat, Centrale informatievoorziening Rapport BM 25.06 Deltamilieu Projecten Rapportnr. 2025-03, Vlissingen, pagina 44 en 95*). Gezien het actuele belang en het feit dat zonder toevoeging van Voordelta sprake is van verslechtering voor de strandplevier in de Delta, verzoeken wij om de Voordelta toe te voegen aan de gebieden die bijdragen aan het regiodoel strandplevier (220 paren). Borg maatregelen als afzettingen van stranden en monitoring structureel in het beheerplan.
- 7. Verslechtingen zo snel mogelijk tegengaan** – In de Voordelta zijn verslechtingen opgetreden voor een aantal doelen. Wij verzoeken om in het MER op te nemen hoe deze verslechtingen in de kortst mogelijke tijd worden ongedaan gemaakt.

8. **Trekvisseren en zoet / brakwatertoestroom** – Voor de soorten zeeprik, rivierprik, elft en fint: voeg als opgave toe de verbetering van verbindingen met paaigebieden via verdere openstelling van de Haringvlietsluizen. Hiervoor is voldoende water beschikbaar. Voor fint: verminder bijvangst door gerichte visserijmaatregelen.
9. **Referentiejaar en oppervlakte H1110** – Wij verzoeken om bij het bepalen van de referentiesituatie uit te gaan van de situatie vóór aanleg van de Tweede Maasvlakte. Daarbij dient aangenomen te worden dat het volledige gebied H1110 betrof, tenzij aantoonbaar anders.
10. **Herformulier opgave H1110B** – In Tabel 8 wordt de opgave voor H1110B als "in stand houden huidige situatie" beschreven. Wij verzoeken dit te wijzigen in: "Herstel van kwaliteit door ten minste uitvoering van NCV."
11. **Ontwerp Nationaal Programma Ruimte voor Defensie** – Wij verzoeken dit programma en het amfibisch oefenterrein bij de Tweede Maasvlakte expliciet als autonome ontwikkeling mee te nemen in het MER.
12. **Visserijdruk** – In het MER dient de toename van de visserij sinds de aanwijzing, sinds de start van het eerste beheerplan en sinds de start van het tweede beheerplan op onder andere *Ensis* en garnalen expliciet te worden meegenomen. Hierbij zijn ook de langetermijneffecten van bodemberoering en voedselketens van groot belang. En de vraag of de visserij bij de aanwijzing al een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen zal hebben gehad.
13. **Beoordelingsmethodiek** – Wij maken bezwaar tegen de sterk kwalitatieve insteek van het beoordelingskader (tabel 12). Wij verzoeken de ecologische effecten zoveel mogelijk kwantitatief te maken (bijv. aantal broedparen, habitatoppervlakte). En ook duidelijk te maken hoe het MER voorkomt dat haalbaarheid of kosten doorslaggevend worden ten koste van ecologische doelrealisatie, die uitgangspunt moeten zijn van het beheerplan

Tot zover onze reactie. Wij zijn uiteraard beschikbaar voor nadere toelichting. Wij danken u voor de gelegenheid om in deze vroege fase bij te dragen.

Met vriendelijke groet,

mede namens A.P. Ouwehand (Directeur bij Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland), M. Janssen (Directeur bij Stichting Duinbehoud) en E. Marsman (Strategisch Omgevingsmanager bij Het Zuid-Hollands Landschap),

W. van Steenis

Ecoloog Natuur En Landschap, Natuurmonumenten